

ΔΙΠΛΗ ΕΟΡΤΗ ΣΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Του Επισκόπου Ναυκράτιδος κ.Μελετίου

Η 15η Ιανουαρίου εκάστου έτους τυγχάνει ημέρα διπλής εορτής στην έδρα του Παλαιφάτου Πατριαρχείου Αλεξανδρείας αλλά και στην σύνολον επικράτειαν αυτού, καθότι συν τοις λοιποῖς αγίοις που εορτάζει σύμπασα η Ορθόδοξος Εκκλησία την ημέρα αυτή σύμφωνα με το Αγιολόγιον, εορτάζεται αφ' ενός η ημέρα μνήμης του εν αγίοις Πατρός ημών Γερασίμου του Παλλαδά, Πατριάρχου Αλεξανδρείας και αφ' ετέρου η «κανονική» αποκατάσταση και επαναγραφή εις τας δέλτους της Ιεραρχίας του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, του ονόματος του εν αγίοις Πατρός ημών Νεκταρίου, Μητροπολίτου Πενταπόλεως, του θαυματουργού.

Ο μεν Άγιος Γεράσιμος ο Παλλαδάς, υπήρξε φωτεινή προσωπικότητα η οποία εκλέϊσε τον Αποστολικό θρόνο του Αγίου Μάρκου σε καιρούς αντίξοους και χαλεπούς της δουλείας του Γένους των Ορθοδόξων και ανεδείχθηκε διά της πολυμόρφου και λαμπράς παιδείας του, αλλά κυρίως διά της ευαγγελικής βιοτής και πολιτείας του, της σοφίας και συνέσεώς του στα εκκλησιαστικά ζητήματα της εποχής του, της διδασκαλίας του θείου λόγου και της συγγραφής προς ωφέλειαν των Ορθοδόξων, εφάμιλλος των παλαιών Πατέρων και Διδασκάλων της Εκκλησίας.

Καταγόμενος από την αγιοτόκον νήσον Κρήτη, γεννήθηκε περί το έτος 1630 και μετα από πολυετείς σπουδές και σταδιοδρομία ως διδάσκαλος του τουρκοκρατούμενου Ελληνισμού, εξελέγη πρωτίστως μεν Μητροπολίτης Καστορίας, εν συνεχεία ανέλαβε επιτροπικώς την διαποίμανση της Μητροπόλεως Αδριανουπόλεως και τέλος ανήλθε εις τον πατριαρχικόν θρόνον της Αλεξανδρείας, έως το 1710, οπότε παραιτήθηκε για να εγκαταβίωση οσιακώς στην Μεγίστη Ιερά Μονή Βατοπαιδίου του Αγίου Όρους.

Το Πατριαρχείον Αλεξανδρείας επί της πατριαρχείας του μακαριστού Πατριάρχου Πέτρου του Ζ' το έτος 2002, κατόπιν εμπεριστατωμένης εισηγήσεως των Μητροπολιτών Κένυας κ.Μακαρίου (νυν Μητροπολίτου Ναϊρόμπι) και Καμερούν κ.Θεοδώρου (νυν Πατριάρχου Αλεξανδρείας), δι' επισήμου Συνοδικής Πράξεως αγιοκατατάξεως, ενέγραψε το όνομα του Πατριάρχου Γερασίμου του Παλλαδά εις τας δέλτους του Αγιολογίου και καθόρισε την 15η Ιανουαρίου, ημέρα μνήμης αυτού. Την Ασματική Ακολουθία συνέγραψε ο λόγιος Μητροπολίτης Ρόδου κ.Κύριλλος το έτος 2009, ενώ τον Μάιο του 2014 ο Μακ. Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας κ.Θεόδωρος Β' προηξήρχε των εορταστικών εκδηλώσεων επ' ευκαιρία της συμπληρώσεως 300 ετών (1714-2014) από την Κοίμηση του Αγίου Γερασίμου στην Ι. Μονή Βατοπαιδίου, ένθα τεθησαύρισαι η ιερά κέρα του Αγίου.

Η δεύτερη εορτή την 15η Ιανουαρίου εκάστου έτους, είναι προς τιμήν του Αγίου Νεκταρίου Μητροπολίτου Πενταπόλεως του θαυματουργού, επ' ευκαιρία της «κανονικής» αποκαταστάσεως αυτού ως Ιεράρχου του Αλεξανδρινού θρόνου διά της απαλείψεως της βαρυτάτης, όσον και άδικης ποινής της εκπτώσεώς του και της άνευ δίκης και απολογίας απελάσεώς του εκ του κλίματος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, καθώς και η εν Συνόδω εκζήτηση συγγνώμης παρ' αυτού «ημίν τοις αναξίοις και τοις προαπελθούσι πατράσι και αδελφοίς του καθ' ημάς Πατριαρχικού θρόνου», όπως αναφέρεται στην Συνοδική Πράξη της 15ης Ιανουαρίου 1998 επί Πατριάρχου Αλεξανδρείας Πέτρου του Ζ', ο οποίος είχε και την έμπνευση αυτή.

Βεβαίως, ο Άγιος Νεκτάριος μετέχων πλέον στην θεία μακαριότητα και δόξαν του Θεού εν ουρανώ, δεν έχει ανάγκη ανθρωπίνων δικαιώσεων, εφ' όσον μάλιστα τιμάται από σύμπασα την Ορθόδοξον Εκκλησία ως άγιος, χαρακτηριζόμενος και ως «ο άγιος του αιώνος μας» για τις πολλές του θαυματουργίες. Ούτε είναι η μοναδική περίπτωση της μετά θάνατον δικαιώσεως ενός αγίου.

Αρκεί να ενθυμηθούμε την περίπτωση του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου του οποίου τα ιερά λείψανα κατά την μετακομιδή τους στην Βασιλεύουσα, έθεσαν επί του πατριαρχικού θρόνου εντός της Αγίας Σοφίας, αναβιώντος όλου του εκκλησιασματος το περίφημον

«απέλαβέ σου τον θρόνον». Στην περίπτωση του Αγίου Νεκταρίου, εκτός από την κανονικότητα και την εκκλησιαστική τάξη, η αποκατάσταση αυτή εκπλήρωσε μία διακαή επιθυμία του Αγίου εν ζωή, ο οποίος πολλές φορές έγραψε με παράπονο για την άδικη αποπομπή του, όχι μόνον προς τον διώκτη του Πατριάρχη Σωφρόνιο, αλλά και τον τότε Μητροπολίτη Αθηνών Γερμανό, ως και προς τους μετέπειτα διαδόχους αυτών. (Οκτώβριος 1893, Νοέμβριος 1893, κ.ο.κ.)

Αν και δεν είναι ευρέως γνωστές αυτές οι επιστολές του Αγίου Νεκταρίου, ο αναγνώστης τους μπορεί να καταλάβει το ανθρώπινο παράπονο του Αγίου, την αγωνία για την κανονικότητα του, ως και επίσης να δει κυρίως, τον σεβασμό, την αμνησικακία και την ταπείνωση με την οποία παρακαλεί τον πρώην προστάτη του να τον δεχθεί στην Αλεξανδρεία, όχι πάλιν εις το ευθινοφόρο αξίωμα του Πατριαρχικού Επιτρόπου, αλλά έστω και ως απλόν μελετητή της Πατριαρχικής Βιβλιοθήκης ώστε να ολοκληρώσει το συγγραφικό του έργο. Σε αυτές τις επιστολές δεν παραλείπει να αναφέρει ότι ζει «φυτοζών», μόνος, έρημος, κατατρεγμένος, επιζητών οποιαδήποτε θέση για να κηρύξει το Λόγο του Ευαγγελίου.

Είχε αναλάβει ήδη Διευθυντής της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής, και επειδή οι ψίθυροι από μερικούς εν Ελλάδι Μητροπολίτες και οι ενοχλήσεις από τη Εκκλησιαστική Διοίκηση συνεχίζονταν για «το Πατριαρχικόν εκείνον ζήτημα», αποφασίζει ο Άγιος Νεκτάριος να στείλει επιστολές τόσο στον νέο Πατριάρχη Αλεξανδρείας Φώτιο όσο και στον Οικουμενικό Πατριάρχη Ιωακείμ Γ΄, (Σεπτέμβριος 1903) «προς διακανόνισιν της θέσεώς του ως Αρχιερέως και επίγνωσιν της Εκκλησιαστικής Αρχής εξ ής εξαρτάται και εις ήν υπάγεται ως Αρχιερέυς».

Διότι, έγραφε, «ως έχουσι τα κατ' εμέ, ευρίσκομαι απολελυμένος και εις ουδεμίαν των Αυτοκεφάλων Εκκλησιών ανήκων, διότι και εν Ελλάδι μετά δεκατεσσάρων ετών συνεχή υπηρεσίαν εν τω Κράτει ως υπαλλήλου, θεωρούμαι υπό της εν Ελλάδι Διοικούσης Ιεράς Συνόδου ως παρεπιδημών Αρχιερέυς»

Και το δίκαιον παράπονο του Αγίου δεν ελύθη εν τη ζωή αυτού ποτέ, έως ότου, την 15η Ιανουαρίου 1998 ο μακαριστός Πατριάρχης Αλεξανδρείας Πέτρος Ζ΄ με Συνοδική Πράξη, έστω και εκ των υστέρων, απεκατέστησε κανονικώς και εκκλησιολογικώς τον Άγιον Νεκτάριον στην Ιεραρχία του Αλεξανδρινού θρόνου.

Μάλιστα, η 15η Ιανουαρίου συμπίπτει κατά θαυμαστή σύμπτωση και με άλλα τρία ημερομηνιακά γεγονότα στη ζωή του Αγίου. Την 15η Ιανουαρίου έλαβε το άγιον βάπτισμα, την ίδια ημερομηνία του 1877 χειροτονήθηκε διάκονος από τον Μητροπολίτη Χίου Γρηγόριο και την ίδια ημερομηνία του 1889 έλαβε την αρχιερωσύνη στο Κάϊρο από τον Πατριάρχη Σωφρόνιο.

Την Ασματική Ακολουθία του γεγονότος αυτού, συνέγραψε ο τότε Ιεροκήρυκας της Ι. Μ. Υδρας Αρχιμ. Σεραφείμ Στεργιούλης (νυν Μητροπολίτης Κυθήρων) και εορτάσθηκε πανηγυρικώς εις το Κάϊρον, την Αλεξάνδρεια και την Αίγινα με Πατριαρχικά Συλλείτουργα και εκπροσωπήσεις και από άλλες Εκκλησίες και Πατριαρχεία.

Εν κατακλείδι, αυτό που μας διδάσκει η σημερινή εορτή είναι ότι δεν αγιάζει ο άνθρωπος με τις αδικίες που υφίσταται, αλλά από τον τρόπο αντιμετώπισης των αδικιών αυτών, που φανερώνει περίτρανα το ποιός είναι όντως άγιος !